

Padinské zvony

ČÍSLO 54

ROČNÍK 14

MÁJ 2009

ČASOPIS SLOVENSKEHO EVANJELICKÉHO A. V. ZBORU V PADINE

Od nepamäti patrí medzi túžby človeka aj túžba po poznaní a múdrosti. Na začiatku tejto túžby je zistenie, že múdrosť a schopnosť poznávania je obmedzená.

Od dávnych čias ľudia cítia, že existuje zdroj vyššej múdrosti a poznania. Týmto zdrojom je Duch Boží. Veriaci ľudia sa snažia objaviť a zosúladiť vzťah medzi duchom človeka a Duchom Božím.

Tak ako v minulosti, ani v súčasnosti nie je ľahké veriť v Pána Boha, ktorý je Duchom. Vyžaduje si to určité povznesenie sa nad bežný spôsob „telesného“ zmyšľania.

Až keď si človek uvedomí, že je obmedzený, spútaný, slabý a bezmocný, je ochotný otvoriť brány svojho života tomuto Duchu Božiemu. Začneme si uvedomovať, že to, že žijeme, že máme možnosť dohovoriť sa s ostatnými ľuďmi, že prežívame radosť a úzkosť, že máme nádej... že

to nie je z našej sily, múdrosti a poznania, že je to dielo Ducha. Duch je ten, ktorý pôsobí, že človek spoznáva sám seba, svoje city a svoje vnútro.

Ale vďaka Duchu Božiemu človek má možnosť spoznávať aj Pána Boha. Boh je inak skrytý. My ho našim ľudským duchom nemôžeme spoznať. Len vďaka Duchu Božiemu môžeme o Pánu Bohu niečo vedieť. Skrze Ducha Božieho nás Pán Boh začne so sebou zoznamovať, dáva sa nám poznať. Bez pomoci Ducha Božieho by sme o Bohu mohli len špekulovať.

Keď začneme spoznávať Boha, ktorého nám sprostredkúva Duch Boží, začneme spozná-

Albrecht Dürer - Zoslanie Ducha Svätého na apoštolov (1511)

„Duch Svätý je Utešiteľ, / Otec a Syn Ho dáva, / On je najlepší Učiteľ, / v ňom božská múdrosť pravá; / čo Pán Ježiš hovoril, / dokiaľ v ľudskom tele žil, / to Duch Svätý vyučuje, / tak vo viere upevňuje.“ (ES 131,2)

vať aj svoje poslanie a zmysel svojej existencie na tomto svete. Spoznávame krásu sveta a človeka, hodnotu lásky a života. Začneme rozlišovať dobré od zlého. Uvedomujeme si, že máme možnosť zlepšovať a zľahčovať život sebe a iným.

Naše poznanie sa obohatí o nové horizonty: dobrota, láskavosť, odpúšťanie sa stanú nielen slovami, o ktorých hovoríme a o ktorých počúvame v kostole, ale štýlom nášho života. Spoznáme, že máme dobrého Otca, ktorý na nás čaká. Že náš život má pevný cieľ. Vďaka Pánovi Ježišovi Kristovi dosiahnuteľný cieľ.

Ďalej spoznáme, že Boh je láska. Láska najvyššia, zachraňujúca. Láska, ktorá nám dáva všetko, čo potrebujeme. Boh, ktorý je v Ježišovi Kristovi našim Otcom je Boh, ktorý miluje, odpúšťa a súcíti. Duch Boží nás učí, aby náš ľudský duch prijal túto obrovskú lásku a aby sme sa ňou v živote nechali viesť.

Duch Boží nám umožní spojiť našu nedokonalú ľudskú múdrosť s múdrosťou dokonalou, Božou. Naučí nás robiť rozdiel medzi týmito dvomi spôsobmi poznania a múdrosti a prispôbiť, formovať nedokonalé dokonalým.

Ľudskú múdrosť si budeme aj naďalej vážiť a používať ju, ale nebudeme ju už zneužívať. Našu múdrosť budeme používať k tomu, čo je v súlade s Božou vôľou. Veriaci človek časom spozná, že nie je nevyhnutné, aby ľudská múdrosť bola oponentom Božej múdrosti. Naša ľudská múdrosť nám pomôže lepšie spoznať Božiu múdrosť. Budeme ľudským rozumom riešiť a iste vyriešime mnohé dôležité veci. Ak bude naša múdrosť rásť z múdrosti Božej, tak tieto riešenia nájdú odpovede na otázky: Ako zaistíme dostatok potravy pre všetkých ľudí na svete? Ako zabránime znečisteniu a ničeniu prírody? Ako rastúcu odcudzenosť človeka premeníme na príjemné spolužitie?...

Dobre to povedal múdry Albert Einstein: „Veda bez viery je chromá. Viera bez vedy je slepá.“

Dosť chýb sa robilo a stále robí, keď sa človek orientoval len na vieru bez vedeckej práce. Veď ľudský rozum je tiež darom Božím. Ale chybné je a nebezpečné pokúsiť sa žiť bez viery a zakladať si iba na vede. Sama veda nedokáže pochopiť Božiu veľkosť a Kristov kríž. Preto je dôležité rozlíšiť ľudskú a Božiu múdrosť.

Ide o to, aby sme vedení Duchom Božím naplno využívali možnosti ľudského poznania a múdrosti. O tom píše ap. Pavel v 1. liste Korintským kresťanom 2,10-16: *„Boh totiž zjavil nám to Duchom; lebo Duch skúma všetko, aj hĺbky Božie. Ved' kto z ľudí vie, čo je v človeku, ak nie duch človeka, ktorý je v ňom? Tak ani veci Božie nepoznal nikto, iba Duch Boží. My sme však neprijali ducha sveta, ale Ducha, ktorý je z Boha, aby sme vedeli, čo sme z milosti Božej dostali. O tom aj hovoríme, nie síce naučenými slovami ľudskej múdrosti, ale (slovami), ktoré učí Duch. A tak duchovné posudzujeme duchovne. Prírodný človek, pravda, neprijíma veci Ducha Božieho, lebo sú mu bláznovstvom, a nemôže ich poznať, pretože ich duchovne treba posudzovať. Duchovný však posudzuje všetko, ale jeho nikto nemôže posúdiť; lebo kto poznal myseľ Pánovu, aby Ho učil? My však myseľ Kristovu máme!“*

A keď máme myseľ Kristovu, tak v pokore viery v Božiu múdrosť a v sile darov Ducha Svätého prinášame ľuďom to, po čom najviac túžia a čo najviac potrebujú, ovocie Ducha Svätého: *„láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, nežnosť, dobrotivosť, vernosť, krotkosť, zdržanlivosť“* (Galatským 5,22-23).

Nauč nás, Pane, modliť sa....

„Trpí niekto medzi vami? Nech sa modlí. Raduje sa niekto? Nech spieva žalmy.“
(Jakub 5,13)

Rozhovor dnes už takmer nepoznáme. Dnešná doba nám priniesla nové vymoženosti: televíziu, počítače, internet a podobne. Priniesla nám ale aj uponáhľanosť života. Technika, ktorá sa vyvíja rýchlou svetla by mala priniesť uľahčenie života a mala by ponechať človeku viac voľného času pre najmilších. Ibaže my sme svedkami úplného opaku. Čím väčšie vymoženosti, tým väčšie záväzky a obmedzenie slobody človeka, jeho túžby po spoločensťve a komunikácii. Nový deň, nové trápenia a stres. A tak dookola. Kedy sa už aspoň na chvíľu zastavíme a nájdeme si čas na oddych a uvoľnenie, na spoločnosť milých ľudí a rozhovor s nimi? Čas na premýšľanie, vstúpenie do seba a na duchovné sebaspytovanie? Akým životom žijem? Čo sú moje priority? Mám čas na Boha? Na seba? Na svojho blížneho? Ako je to s duchovnou oblasťou môjho života? Ako často si nájdem čas na rozhovor s inými? Ako často sa v modlitbe rozprávam so svojím Bohom? Nezabudol som na to najdôležitejšie?

Kopa otázok nás iste zaskočí. Ako sa dokážeme sústrediť na to najdôležitejšie a čo to vôbec je. Iste nepochybíme keď povieme, že tým najdôležitejším v živote veriaceho človeka je modlitba. Ktosi povedal, že modlitba je dobrá pre duševnú hygienu. Ťou sa otvára duchovné „okno“ nášho srdca, aby z neho vyšiel starý, „vzdychaný vzduch“, čiže všetko to, čo nás trápi a jeho miesto zaujal nový a čerstvý. Modlitbou človek ďakuje Bohu za lásku, pokoj, zdravie, ktorými ho obdarúva a prosí o ďalšie vedenie. Modlitbou vylievame svoje ťarchy pred Pánom v nádeji, že nás vyslyší a uľaví našej duši. Aj Jakub v našom texte radí: „*Trpí niekto medzi vami? Nech sa modlí.*“ My často zabúdame na tento dar Božej milosti. V každej ťažkosti sa snažíme pomôcť si sami. Alebo hľadáme pomoc od iných ľudí. Keď nás obe tieto pomoci sklamú, až vtedy si spomíname na Boha a na to, že čokoľvek potrebujeme o všetko Ho v modlitbe môžeme prosiť. Pán Ježiš nám sľúbil, že nás Jeho Otec, ktorý je v nebesiach iste vypočuje a pomôže. Hovorí: „*Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dať dobré dary svojim deťom, o čo skôr dá Otec nebeský Ducha Svätého tým, ktorí Ho prosia?*“ (Lk. 11, 13).

Každý iste túžime po vernom priateľovi, ktorý by nás nikdy nesklamal. Takým dôverným priateľom nám môže byť iba Pán Ježiš. Potrebné je otvoriť svoje srdce v modlitbe a hovoriť s Ním. Rozhovor s Pánom v modlitbe treba aby bol pravidelný a úprimný. Keď sa k tomu pripojí aj dôvera, tak iste naša modlitba bude vypočutá. Ak sa pýtame, ako sa máme modliť, aby naša modlitba bola taká, akú od nás očakáva Boh, odpoveď nájdeme v Biblii.

Pre modlitbu je dôležitá príprava. V evanjeliu podľa Matúša 6,6-7 čítame: „*Keď sa ty modlíš, vojdí do svojej komôrky, zamkni dvere a modli sa k svojmu Otcovi, ktorý je v skrytosti, a tvoj Otec, ktorý vidí v skrytosti, odplatí tebe. A keď sa modlíte, nehovorte mnoho ako pohania, ktorí sa domnievajú, že pre svoju mnohovravnosť budú vyslyšaní.*“ V tej istej kapitole vo veršoch 9-13 je ukázaná forma modlitby, čiže akými slovami je potrebné ju predkladať pred Boha. V nej je múdro obsiahnuté všetko nutné a potrebné pre život človeka. Je ňou

modlitba Otčenáš. Vo veršoch 14-15 tej istej kapitoly sa nachádzajú podmienky, ktoré je potrebné zachovávať, aby modlitba bola účinná, pretože bez odpustenia tým, ktorých sme urazili, nám ani Pán neodpustí naše hriechy. „*Lebo ak ľuďom odpustíte ich previnenia, aj vám odpustí váš Otec nebeský; ale ak neodpustíte ľuďom, ani váš Otec neodpustí vám, keď sa prevínite.*“

Aby sme sa utvrdili, že naša modlitba bude účinná, keď budeme prosieť, hľadať a klopať v nádeji, potrebné je poznať Ježišove slová z Mt 7,7-8: „*Proste a dostanete; hľadajte a nájdete; klopte a bude vám otvorené. Lebo každý, kto prosí, dostane; a kto hľadá, nájde; a kto klope, tomu bude otvorené.*“ Že je potrebné byť na modlitbe vytrvalý a často ju opakovať, zisťujeme v Mk 14,32-40. Podobný príklad častej modlitby ukazuje aj evanjelista Lukáš v podobenstve o neodbytnej prosbe k priateľovi, a taktiež v opakovanej dotieravej žiadosti vdovy u sudcu, vyjadrujúcu nariadenie Ježiša Krista, že je potrebné vždy, v každý čas a na každom mieste modliť sa a nepoľavovať, čo znamená nezlenivieť.

V J 15,4.5.7 sa opisuje sila a dôležitosť vnútornej modlitby. V J 16,23-25 sa odhaľuje tajomstvo, že modlitba v mene Ježiša Krista má najväčšiu silu, otvára srdce a posväcuje. Vidíme spojitosť a plnosť učenia o modlitbe, tak múdro uložené v evanjeliách?

Tiež i v Skutkoch apoštolov a epištolách nájdeme postupné učenie o modlitbe.

V Skutkoch apoštolov je opísané horlivé a ustavičné cvičenie prvých kresťanov posvätených vierou Ježiša Krista v modlitbe. Hovorí sa tu o následkoch tohto stáleho prebývania v modlitbe. O vyliatí Ducha Svätého a Jeho darov na toho, ktorý sa modlí. Podobne i v Sk 16,25-26.

Keby sme potom poporiadku sledovali listy apoštolov, uvidíme:

- 1) ako je modlitba potrebná v každej životnej situácii (List Jakuba 5,13-16)
- 2) ako Duch Svätý napomáha v modlitbe (List Júdu 1,20-21; Rímskym 8,26)
- 3) ako je potrebné stále sa v duchu modliť (List Efezským 6,18)
- 4) nakoľko je potrebný pri modlitbe pokoj (list Filipským 4, 6-7)
- 5) nakoľko je nutné bez prestania sa modliť (1.list Tesalonickým 5,6.17)
- 6) a nakoniec si všimneme, že je nutné modliť sa nielen za seba, ale aj za všetkých (1. list Timoteovi 2,1-5).

Takto dlhodobým a pozorným čítaním, študovaním Písma, je možné nájsť ešte mnohé smerovníky pre modlitbu.

Najlepším vzorom vytrvalého a stáleho modlitebníka je pre všetkých nás Pán Ježiš. On sa počas pozemského života pravidelne v modlitbe o všetkom zhováral so svojím nebeským Otcom. Dokonca aj v tých najťažších chvíľach svojho života (v smrteľnej úzkosti v záhrade Getsemane a v hrozných mukách na golgotskom kríži, keď prosil Otca o odpustenie pre tých, ktorí Ho ukrižovali).

Ak sme teda zanedbali modlitbu - ten vzácny dar Božej milosti, ak sme zabudli na rozhovor so svojím Stvoriteľom a blíznymi, ktorých nám postavil do životnej cesty, zmeňme svoje postoje a nájdime si čas. Je to veľmi dôležité! Pán Boh po našom spoločenstve túži, blízki ľudia tiež. Stvorenie sme pre spoločenstvo, pre komunikáciu a nie pre izoláciu a uťahovanie sa do samoty. Veď nič nás nemôže urobiť takými šťastnými a veselými, ako spoločenstvo s Pánom Bohom a s blíznymi. Jakub hovorí: „*Raduje sa niekto? Nech spieva žalmy.*“ Poslúchneme ho? Amen.

Spracovala Jasmina Kotasová

ISKRIČKY Z DEJÍN PADINY (54)

BERZEVICZYHO ŠKOLSKÉ ZÁKONY AJ V PADINE

DrSc. Ján Babiak

Keď ešte v minulom storočí školstvo prebral štát, rôznymi premenami, reformami, rozhodnutiami a požiadavkami, ale aj prešmykmi, bola viditeľná snaha vládných vrchností priblížiť aj túto oblasť pôsobenia ku koncepcii *jeden štát, jeden kráľ, jeden národ*. Teraz, v prvých rokoch nového storočia, drobné opravy školstva už nepostačujú a štát zastáva ideu vytvorenia nového školského zákona. Už návrhom zákona, ktorý predostrel minister školstva Berzeviczy, bolo vidno, že je to priamy útok na ľudové školstvo a že sú v ňom prítomné evidentné snahy pomadařcovania.

Najmä, návrhom zákona bolo predvídané, že deti budú ako doteraz chodiť do školy od 6-12 rokov (tí neúspešní budú ešte jeden rok opakovári), ale sa pritom, *v štátnych ľudových školách každý povinný predmet bude prednášať v maďarskom jazyku*. To bude platiť aj pri vyučovaní náboženstva, ak vyššie cirkevné vrchnosti nedovolia použitie maďarčiny ako liturgickej reči. Vraj tento úmysel má svoje opodstatnenie v tom, aby každé dieťa „primerane svojim životným pomerom vedelo svoje myšlienky čisto a stručne maďarsky vysloviť, plynne maďarsky čítať, správne písať a rátať.“¹

Vyučovanie by malo byť postavené pod priamy dozor administratívnych vrchností. Škôldozorca môže každého z učiteľov, ktorý tak nerobí dať na disciplinárne posúdenie, ktoré predvádza stolica a keď sa určí jeho protištátne pôsobenie, tento by sa mal vzdialiť zo školy. Malo to platiť tak pre štátne, ako aj pre cirkevné školy. Išlo teda o zákon, ktorý popiera školskú a cirkevnú samosprávu, logiku výchovy a vzdelávania v materskej reči, formovanej ešte Komenským (vlastne o zákon, ktorý si zastal za celkové snahy vo vtedajšej neúprosnej maďarizácii nemaďarských národov a národností v Uhorsku).

Logicky, na také určenia bolo dosť oponovania, najmä od tých, ktorých sa to priamo týkalo. Aj Slováci sa takými cítili a tak bolo už 27. novembra 1904 v Petrovci veľké ľudové zhromaždenie, v ktorom svoje snahy zrušiť postavenie takého zákona prejavili spolu Srbi a Slováci. Na ňom bol vyjadrený strach zo záhuby, do ktorej takýto zákon speje a podčiarkol sa aj zlý úmysel vlády. V rečení Dr. Mičátka, J. Tomića a M. Hodžu vyšlo najavo, že školstvo by malo dvíhať národ, a „nám tento návrh nedovoľuje ani to, aby sme sa plazili“, že takéto školenie odvracia dieťa od svojej vlastnej matky, zavrhuje materskú reč. Povie sa tu aj kritická mienka o ministrovi Berzeviczyovi, aj že toto čo koná ho stotožňuje nie s ministrom osvety, ale s „ministrom vlčej tmy“ (M. Hodža). Aj rozhodnutie zhromaždenia je v tom smere pevné: „My sa tu dôrazne osvedčujeme, že nám takých škôl, čo iba maďarizujú netreba (búrlivá pochvala...). My vykonáme všetko, aby naše školy neboli hubiteľkami našej slovenskej národnosti (búrlivý súhlas), my chceme aby školy našim deťom vštepili úctu ku otcovi, ku matke, ku materskej reči.“ (M. Hodža). Aj Srbi v tom proteste povedia, že aj „olovo sa pretopí, ale my sa nikdy nepretopíme v Maďarov!“²

Asi boli takéto jednania národnostne orientovaných entít určitou výstrahou pre vládne vrchnosti, alebo sa tieto obávali, že krutým jednaním svoju koncepciu štátu, ktorá je žalárom národov spozná aj celá Európa a svet, lebo týchto tvrdo presviedčali, že Uhorsko je v skutku krajina rovnoprávných národov a národností, a tak rýchlosť v postupe prijatia nového školského zákona bola spomalená. Aj celý rok 1905 prešiel v návrhoch a po-

žiadavkách na korekciu zákona. Ale politika národnostného zastrašovania, a panslavistických exekúcií, s jej jasným zameraním neprestávala. Nakoniec sa prijatia nového zákona v kresle ministra osvety nedožil ani Berzeviczy. V tom poste ho vystriedal ešte húževnatejší zástanca maďarskej veci v tomto štáte A. Aponi (Apponyi).

Už na začiatku školského roku 1906/7 našinci neradi posielali svoje deti do školy. Konštatuje sa: „Veď čo sú naše školy? Stroje, do ktorých hodia malého Slováka a z ktorých má po šiestich rokoch vyrásť veľký a dokonalý Maďar.“³ Preto sa aj rodičia vyzývajú aby si na deti dali pozor, aby sa im nezahavreli.

Ide aj možno posledná, aj zúfalá, ale výstižná výzva: „Chránme si teda naše školy, ktoré sú naozaj naše, bráňme a podporujme učiteľov telom a dušou nám oddaných. Kde ale nemáme takých škôl a takých učiteľov, tam sa modlime za naše deti, keď ich do školy posielame: Bože, daj, aby malučké stvorenie toto ostalo tým, čím si ho ty stvoril, daj, aby nezabudlo svoj pôvod, otca, mater. Bože daj!“⁴

Zo spomenutého návrhu o reforme školstva stane sa zákon. Rozhodne, pre verejnosť trochu aj pozmenený, aj doplnený, aj obstrihaný. Prvý zámer a podstata sa však nemení. A zákon je zákon. Je potrebné sa ho pridržiavať. V opačnom prípade...

Zákon o reformovanom školskom vyučovaní prišiel aj do Padiny. Zastihol tu už celý rad „vlastenecky“ naladených učiteľov, z ktorých len málo bolo schopných zastať si za slovenský jazyk v škole. Vtedy v škole vyučovali: Ján Fakla, Ida Roháčová, Oľga Ilgová, Lajoš Szabo, Ernest Szabo a v roku 1903 sem prišiel aj Viliam Figuš – Bystrý.

V nasledujúcom čísle: KOVAČICKÝ PROCES – PODNET, ČI VÝSTRAHA?

¹ N.N. NEBEZPEČENSTVO VÝUČBY. Dolnozemský Slovák, N. Sad 1904, roč. 2, č. 14, s. 1.

² N.N. LUDOVÉ ZHROMAŽDENIE V PETROVCI. Dolnozemský Slovák, N. Sad 1904, roč. 2, č. 15 s. 140-142

³ Školák: PRI ZAČIATKU ŠKOLSKÉHO ROKU. Dolnozemský Slovák, N. Sad 1906, roč. 4, č. 9, s. 1(59).

⁴ Ibidem, s. 60.

Výpis z matrik za obdobie 2. apríl – 24. máj 2009

Pokrstených bolo 4 osôb, zosobášené boli 2 manželské páry, pochovaných bolo 6 osôb.

Konfirmácia 2009

Dňa 19. apríla 2009 sa konala v našom zbore konfirmácia. Tešili sme sa, že ku konfirmácii prišlo až sedemdesiat detí (z toho 34 chlapcov a 36 dievčat), čo je v porovnaní s poslednými desaťročiami neobvykle veľa. Konfirmandi zdolali výučbu, čo dosvedčila záverečná skúška, ktorú zložili pred samotnou konfirmáciou. Po prednese básní a osvedčení svojej viery boli sláv-

nostne utvrdení v krstnej zmluve a za dospelých členov našej miliej cirkvi prijatí. Tiež pristúpili po prvýkrát k velebnej sviatosti Večeri Pánovej. Základom konfirmačného príhovoru, ktorý predniesol domáci farár bol biblický text z listu apoštola Pavla kresťanom v Efeze 6,10-18: „Napokon posilňujte sa v Pánovi a v moci Jeho sily. Oblečte sa do celej výzbroje Božej, aby ste mohli obstáť proti úkladom diabla. Ved' náš boj nie je proti krvi a telu, ale proti kniežatstvám a mocnostiam, proti pánom sveta tejto temnosti, proti zlým duchom v nebesiach. Preto vezmite na seba celú výzbroj Božiu, aby ste mohli odolať v zlý deň, všetko prekonať a obstáť. Stojte teda: bedrá si opášte pravdou, oblečte si pancier spravodlivosti a obujte si pohotovosť k evanjeliu pokoja. Nadovšetko vezmite si štít viery, aby ste ním mohli uhasiť všetky ohnivé šípy tohto nešlachetníka. Vezmite si aj prilbu spasenia a meč Ducha, ktorým je slovo Božie. V každom čase všetkých modlitieb a prosieb modlite sa v duchu; dbajte pritom vytrvalo

a prosie za všetkých svätých...“

Kiežby dal milostivý Pán Boh, aby aj v tohtoročných konfirmandoch rodičia mali dobrých synov a dcéry a naša cirkev usilovných, múdrych a úprimne veriacich ľudí.

Z albumov starých fotografií

Matka s dieťaťom

Dievocký kroj (1907)

Priateľky

Z albumov starých fotografií

Zimný odev, mladenci, prvá polovica 20. storočia

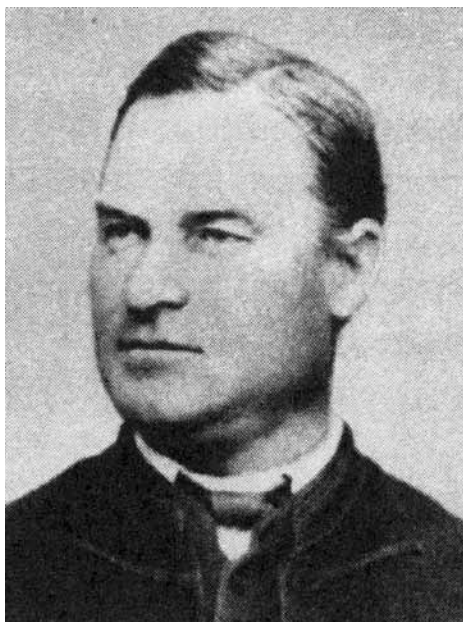
Svadba, vydávali sa dve sestry Omastove, začiatok 20. storočia.

Fotografie sprostredkovala Prof. Zuzana Papová

Aradácky farár - účastník slovenského boja za slobodu

Dolnozemský rodák s oravskými koreňmi **Leopold Branislav Abafi (Abaffy)** sa narodil 18.2.1827 v Slovenskom Aradáči (Banát), kde jeho otec Daniel Abafi bol v rokoch 1822-1855 evanjelickým farárom. Leopold Abafi ľudovú evanjelickú školu vychodil v rodisku, kde ho učil Alexander Bako, ml. Gymnázium navštevoval v Sarvaši, Zreňanine, od roku 1845 študoval v Levoči, od roku 1846 na Právnickej akadémii v Prešove, od roku 1847 pokračoval v Bratislave, kde ho zastihla revolúcia, do ktorej sa na strane Hurbanovcov aktívne zapojil. Po roku 1852 si doplnil štúdium teológie. Svoje nadanie v literárnej a dramatickej tvorbe a v umení prejavil už počas štúdia v Levoči. Okrem toho, že hral v ochotníckom divadle niekoľko úloh tvrdých chlapov a neohrozených vojakov, sám zdramatizoval Kalinčiakovu prózu *Bozkovci*, ktorú uverejnil v rukopisnom levočskom zábavníku *Život pod pseudonymom Banátsky*. Počas štúdia v Prešove pôsobil v slovenských študentských spolkoch. Podobne aj v Bratislave na evanjelickom lýceu. V tom čase podľa príkladu štúrovcov k vlastnému menu pridal si Branislav.

V revolučných rokoch 1848-49 bol nielen účastníkom slovenského povstania, ale aj jedným z jeho organizátorov. V máji roku 1848 sa zúčastnil v Liptovskom Mikuláši na porade národovcov a bol jedným zo signatárov Mikulášskych žiadostí. V tom istom čase sa zúčastil ako delegát na Slovanskom zjazde v Prahe. Ako priamy účastník slovenského povstania úzko spolupracoval s J.M.Hurbanom a v oddieloch slovenských dobrovoľníkov bol kapitánom. Keď Hurban odišiel po pomoc do Záhrebu o niekoľko dní sa k nemu pripojil aj Abafi. Na Myjavsku velil ľavého krídla slovenského frontu, ktoré víťazne tlačilo nepriateľa k ústupu. V tretej letnej a konečnej výprave cisársky a hurbanovský kapitán slovenského vojska Leopold Abafi sa pripojil s väčším počtom bojovníkov k Štúrovmu pluku. Ako víťazný cisársky dôstojník v rokoch 1849-52 zastával v Nitre miesto podžupana Nitrianskej stolice. Keď si doplnil štúdium o teológiu, zanechal úradnícke povolanie, dal sa v Brezne Jánovi Chalupkovi vysvätiť a v rokoch 1853-54 bol kaplánom po boku svojho budúceho svokra Samuela Koleniho v Beckove. V tom čase uzavrel manželstvo s Annou Koléniovou a hneď nato v jeseni v roku 1854 sa vrátil na Dolnú zem za kaplána k svojmu otcovi v Slovenskom Aradáči. O rok neskôr, keď mu umrel otec 26.augusta 1855, bol zvolený za riadneho zborového farára. Jeho príchodom sa v Slovenskom Aradáči zintenzívnila národná a hospodárska činnosť. Keď sa na rok 1863 pripravovalo valné zhromaždenie Matice slovenskej v Martine, on už predtým v máji 1862, v článku z Banátu informuje o zbieraní finančných prostriedkov na Maticu slovenskú, ktorej sa stal „jednatelom pre Banát“ a horlivým aktivistom. Jeho zásluhou Aradáčania a ďalší okolití Slováci odovzdávajú na ňu najčastejšie najväčšie zbierky. O tom sám píše

do slovenských novín. Napríklad v 2. čísle Národného hlásnika v roku 1869 píše dopisovateľ zo Slovenského Aradáča ako sa richtár obce Martin Janovský odmietol zúčastniť bohatej hostiny, ktorá mala byť „kortéšačkou“ na voľbu miestneho zemepána za poslanca uhorského snemu. Keď sa tunajší Slováci po skončení skúšok školákov zišli na slávnostnej večeri, kurátor *Ondrej Cesnak* navrhol, aby pri tejto príležitosti prítomní hostia vykonali zbierku na výstavbu budovy Matice slovenskej. – *Naskladali sme 2 zlaté a 90 grajciarov, keď tu vystúpi jeden zo spolustolujúcich, mlynár Štefan Graca a povie: „Táto sumička, ktorú sme teraz na ten národný dom zozbierali je mizerná a malá, že je hanba tam hore ju poslať, aj je nás tu málo. Iste by to bola veľká pochvala, keby sme väčšiu sumu našim bratom tam hore poslať mohli. A preto ja navrhujem, aby dvaja z nás po celej dedine prešli a k tomuto cieľu dobrovoľné milodary zbierali a tak k účasti na tejto dobročinnnej akcie mnohých našich Slovákov oslovili.“* – Tento návrh bol účastníkmi slávnostného posedenia prijatý. Na zbierku boli potom poverení mlynár *Štefan Graca* a cirkevný pokladník *Pavel Matúška*. O tejto zbierke boli cirkevníci informovaní aj na nedeľných bohoslužbách. Oznamovateľom tejto správy bol s najväčšou pravdepodobnosťou miestny farár *Leopold Abafi* a končí ju vetou: – *Celá táto vec sa môže iným zdať maličkosťou, ale my ju s radosťou, ako prvé znaky národného prebúdzania ľudu, týmto do života uvádzame.*

Už v roku 1863 zakladá v Aradáči Čítací spolok, na jeho podnet v roku 1864 vzniká cirkevná „Pomocnica“, ktorá mala po neúrodných rokoch pomáhať odstraňovať biedu. O dva roky neskôr z iniciatívy L. Abafiho založili cirkevnú knižnicu, ktorú dal zapísať za kolektívneho člena Matice slovenskej a mená jej vedúcich a členov uverejnil v Pešťbudinských vedomostiach, ako príklad hodný nasledovania. Dielo tohto spisovateľa a publicistu je významné. Akademik Ján Kmeť o ňom napísal: – „*Reputáciu uznávaného slovenského dramatika získal už pred svojim dvadsiatym rokom ako básnik a funkcionár avangardného žiackeho krúžku Jednota mládeže v Levoči. Leopold Abafi neskôršie v časopisoch a almanachoch štúrovského a matičného obdobia uverejňoval aj svoju prózu a na začiatku osemdesiatych rokov (1881 a 1882) v Aradáči sám redigoval a zasielal do Martina tlačíť vlastný mesačník Slovo života, ktorý vrchnosti pre údajný tlačový priestupok prísne zakázali a cirkevný seniorát ho peňažnou pokutou, ktorá presahovala celkové jeho ročné príjmy, celkom dorazil. Jeho potomkovia aj ďalej niesli v sebe akéhosi nezlomného tvorivého ducha neobrozeného odporu proti krivde a jeho právnicki Janko a Branko Abafiovci boli naši poprední prvobojujníci a organizátori povstania v Zemune a vo východnom Srieme“*. – Svoje básne, poviedky, novely, články publikoval v rôznych, vtedy v Uhorsku vychádzajúcich slovenských časopisoch a novinách. V bibliografii písomníctva slovenského L.V.Rizner uvádza približne 116 prác a kázní, ktoré L. Abafi publikoval v rôznych periodikách. K jeho najlepším prózam patrí novela „*Tri hroby*“ so zbojníckou tematikou na Dolnej zemi a rozprávka „*Na rákosť*“ zo života dolnozemskej Slovákov. Roku 1875 uverejnil v Cirkevných listoch článok „*Tým miernym*“, za ktorý J.M.Hurbana odsúdili na tri mesiace väzenia. V rokoch 1881 a 1882 bol zakladateľom a redaktorom mesačníka „*Slovo života*“. Za uverejnenú protimaďarskú novoročnú kázeň v prvom čísle druhého ročníka, v ktorej pomenúva násilnú maďarizáciu a potláčanie všetkého slovenského, bol obžalovaný z panslavizmu a odsúdený na peňažnú pokutu 200 zlatých, po ktorej časopis zanikol.

Leopold Branislav Abafi udržiaval pravidelne styky so slovenskými osobnosťami a inštitúciami, bol jednatelom Matice slovenskej pre Banát a všemožne podporoval a propagoval všetky slovenské podujatia. Zoslabnutý z práce a prenasledovania zomiera 27. februára 1883 v Aradáči vo veku 56 rokov. Jeho nástupcom sa stal Ľudovít Žigmund Seberíni.

Ján Jančovic

Krst je uistenie, že Ježišova láska patrí aj mne

Krst – udalosť v rodine

Krst je udalosť. A ešte aká. To už treba aj niečo pripraviť: nakúpiť vybavičku pre dieťaťko, pozvať rodinu; čím je väčšia, tým je viac pečenia, varenia alebo platenia. Taký krst dokáže zabeňaný chod domácnosti poriadne vyvieť z normálu!

Navyše k tomu všetkému, treba nájsť aj krstných rodičov. A to sa môže stať pre niektorých poriadnym problémom, hlavne ak majú dodržať či splniť všetky požiadavky, ktoré im určil farár a ktoré predpisuje cirkev. Nejedna z rodičov sa vtedy pýta: Kde ich máme vziať, ak to majú byť evanjelici, konfirmovaní, zosobášení - navyše v kostole, ak aj svoje deti musia mať pokrstené a najlepšie, ak chodia ešte do chrámu a samozrejme, aby boli aj našimi dobrými priateľmi alebo rodinou?

Prednedávnom sa mi na jedného z bratov farárov sťažoval otec, ktorý chcel krstiť svoje dieťa. Spýtal sa ma, že „čo sme to za cirkev, keď si toto všetko vymýšľame. A aby toho nebolo dosť, ešte chceme aj to, aby sa krst konal počas služieb Božích! Nemôže to vari byť rodinná a súkromná záležitosť, musia o tom vedieť všetci!“

Ak však farár trvá na svojom a ani jeden z duchovných v okolitom zbere sa nepodvolí a deti nepokrstí a rodičia nakoniec predsa len spravia všetko, ako treba, významná udalosť napokon nastane. Niektorým sa to však podarí až vtedy, keď dieťa behá po vlastných nohách. No mnohí za vrchol tejto udalosti nepokladajú samotný krst, ale družné posedenie pri dobrom jedle po krste. A už len potom pri videozázname si zaspomínajú na udalosť, spoločnú pre nich samých i pre život ich dieťaťa.

Kedysi, za čias prastarých rodičov bol krst udalosťou, ktorá mala veľa osobitostí. Zvyčajne sa krstilo čo najskôr a neraz mamičky, ktoré mali pôrodné ťažkosti, na krst ani nešli. Okolo krstu sa nerobili veľké oslavy, iste i preto, že detí sa rodilo oveľa viac a rodiny neboli také bohaté, aby si to mohli dovoliť. Ale krst bol predsa len udalosťou, ktorá sa zaznamenávala do rodinnej Biblie alebo Tranoscia, aby im pri každodennej pobožnosti pripomínala tento dôležitý akt. A to pre svoju podstatu: pre vnútorný duchovný obsah, pre dosah, ktorý má, pre bohatstvo, ktoré sama v sebe nesie, pre záväzok, ktorým viaže.

Pojem „udalosť“ v súvislosti s krstom však môže pôsobiť aj dosť zavádzajúco. Krst je totiž sviatosť. A to je viac ako len jedna udalosť, odohrávajúca sa v čase. (V niektorých cirkvách je zvyk krstiť dieťa ôsmy deň po narodení. V tento deň sa vykonáva obriezka židovských chlapcov. Vieme, že aj Pán Ježiš bol obrezaný na ôsmy deň). Paralela krstu a obriezky nás upovedomuje, že človek sa stal súčasťou Božieho ľudu, bol včlenený do Božej rodiny a má podiel na dedičstve, na Božích zaslúbeniach a teda znamená to niečo do budúcnosti. A nie je potrebné ho odkladať.

Tak a máme po tom! Alebo: Všetko sa iba začalo!

Žiaľ, vzdych: „Tak a máme za tým!“, vyjadruje trpkú skutočnosť, platnú pre mnohých evanjelických kresťanov. Podobne ako konfirmácia aj krst je chápaný v „statickom“ zmysle jednorazovej udalosti. Rovnako to platí pre uvedenie do života Zväzom pre občianske záležitosti. Ale krst je niečo iné. Krst je oveľa viac. Krst je začiatok, ktorý má svoje každodenné pokračovanie a smeruje k jasnému cieľu. Preto je dôležité, aby sme vedeli a rozumeli tomu, čo je krst a aby sme podľa toho mohli aj konať. Krst je spojenie s Pánom Ježišom Kristom. Krstom On vstúpil do nášho života. Už nie sme sami. Je pri nás, ba ešte viac - je v nás. Alebo „na nás“. Božie slovo jasne hovorí: „*Ktorykoľvek ste boli pokrstení v Krista, Krista ste si obliekli!*“ (G 3,27) Patríme k Nemu a patríme Jemu.

A to má význam nielen pre ďalekú budúcnosť, pre život po smrti, ale má to ďalekosiahle dôsledky a význam pre náš každodenný život. V prvom rade je dôležité, aby sme si to uvedomili každý sám pre seba, pre svoj osobný život. Aby sme sa „chytíli“ svojho krstu, ktorý je skutočným bohatstvom nášho života. „Som pokrstený!“ Vieme, čo to znamená? Keď klesáme a padáme únavou, keď sme slabí? Keď sa na nás oboria naše vlastné hriechy a cítime zúfalstvo? Keď nevidíme východisko do budúcnosti? Vieme, čo to znamená, keď sa nám zdá, že my sme lepší, múdrejší a spravodlivejší, než tí druhí? Krst je sila, víťazstvo, radosť, lebo je to spojenie s Tým, ktorý má všetku moc na nebi aj na zemi. Krst je kríž a na ňom obeť, pokora, poníženie, poslušnosť. Krst je odpustenie a nový život. Krst je uistenie, že Ježišova láska patrí aj mne. Z krstu môžeme čerpať, z krstu rastie viera. To je „voda“, ktorá dáva život. Bohatý na lásku... Keď je nám ťažko, môžeme si spomenúť na krst - dáva nám záruku, že nie sme sami... Takou zárukou bol aj pre Luthe-
ra.

Len keď v tomto duchu a v tejto viere rozumieme krstu svätému, môžeme porozumieť aj miestu, aké má krst v našej rodine. Aký význam má pre naše deti, čo ich krst znamená pre ne a k čomu zaväzuje nás.

„Od krstu sa odvíja cesta viery pokrsteného“ (J. Midriak)

Krst nás zaväzuje, aby sme deti vychovávali vo viere, nie ku viere. „Ak vieme, cítime, my rodičia, že sme denne znovu oslovení Bohom - Slovom Jeho Syna, tak konáme dielo výchovy“, ku ktorej nás zaväzuje sľub, daný pri krste našich detí.

„Ako rodičia a všetky osoby zúčastnené krstného aktu nie sme nič iné ako Boží spolupracovníci (1K 3,9). Tohto úradu spolupracovníka nie sme zbavení až dovedy, kým sa naše deti nestanú samy zodpovedné pred Bohom, teda dospelými ľuďmi. Boh, ktorý nám dáva naše deti a celkom nám ich zveruje, chce ich zachovať vo viere skrze našu vlastnú vieru, tak tesne nás spojil s našimi deťmi.“

Deti majú z nášho rozprávania, z nášho života skúsiť, vypozerovať, spoznať, čo to znamená život s Pánom Ježišom Kristom. Čo to znamená veriť, dôverovať Mu, kajať sa, poslúchať, oslavovať Ho, utiekať sa k Nemu. Tu nejde o nejaké zbožné slová. Ale máme rozprávať a konať tak, aby deti cítili, že nežijeme svoj život zo seba samých, ale denne ho znova prijímame z ruky Božej. Keď sú deti staršie a zrelšie, potom im nezamlčme ani svoje poblúdenia a priepasti, cez ktoré sme museli ísť.

Už v Staréj zmluve boli zaviazaní otcovia, aby rozprávali svojim deťom o tom, čo urobil Boh ich predkom. „*Počuj, Izrael! Hospodín, náš Boh, je jediný Hospodín. Milovať budeš Hospodina, svojho Boha, celým srdcom, celou dušou a celou silou. Slová, ktoré ti dnes prikazujem, budú v tvojom srdci. Budeš ich vštepovať svojim synom a budeš hovoriť o nich, či budeš sedieť vo svojom dome, či budeš kráčať cestou, či budeš líhať alebo vstávať. Príviažeš si ich ako znamenie na ruku, budeš ich mať ako pásku na čele medzi očami a napíšeš ich na veraje svojho*

domu a na svoje brány.“ (5M 6,4 - 9) A apoštoli Peter a Ján vyznali: „*My nemôžeme nebovoriť o tom, čo sme videli a počuli.*“ (Sk 4,20) Viera nie je nemá! Viera musí zvestovať a zo zvestovaného slova rastie. Viera nie je skrytý poklad. Viera je ako prameň, ktorý tryská, ako rieka, ktorá tečie a nedá sa zastaviť. To je najvladnejšie povolanie rodičov, starých rodičov - rozprávať, čo mi učinil Pán, čo pre nás urobil... Nevzdali sme sa tohto úradu, ktorý nám cirkev ako rodičom a krstným rodičom pri krste zverila? Nežijeme vo falošnej predstave, že viera je súkromnou, osobnou vecou každého jednotlivca a nikto sa nemá do toho starať, ba dokonca ani o vlastné deti? Tu nás nikto nemôže zastúpiť! A keď to nerobíme, páchame hriech na vlastných deťoch. Slovo Božie zvestujú farári, učitelia detskej besiedky, katechéti, ale ak chýbajú rodičia so svojím rozprávaním, potom sťažujú svojim deťom, aby zrástli s cirkevným zborom. Lebo im a nikomu inému nezveril Boh ich deti. Oni majú úrad, ktorého sa nemôžu zbaviť. „Naše deti navštevujú hodiny vyučovania a služby Božie len vtedy dobrovoľne a s radosťou, keď s nimi žijeme aj doma ako v zbere.“ Keď sa modlíme, čítame Božie slovo, ale aj konáme podľa Neho. Keď odpúšťame a vieme prosiť o odpustenie, keď myslíme nielen na seba, ale aj na iných a vieme sa pre nich obetovať, keď Božie veci sú prvoradá a nie na poslednom mieste...

Možno sa niekto trápi, že nevie rozprávať o Božích veciach. Je jediný spôsob, ako sa to naučiť: Počúvať. Bez počúvania niet rozprávania. Ako sa dieťa učí rozprávať? Tak, že počúva. Kto počúva svojho nebeského Otca, toho On sám naučí rozprávať.

Prosím Ťa, ved'ich

Krst je udalosť. Udalosť nie o jednom dni, ale o viere. O každodennom živote spolu s Pánom Ježišom Kristom. O živote, ktorý sa vo veľkej miere odohráva v rodine, v našich vzťahoch, ktoré máme navzájom spolu s Ním. Je to o zápase nepochybovať o Jeho moci, o Jeho sile, ktorou nás chce v láske podporovať. Povedzte: Aké miesto tu majú červené stužky viazané proti urieknutiu? Ako ich vysvetlíte ako kresťania, ako veriaci ľudia, ktorí žijú pod Božou ochranou? Sú prejavom strachu, malej viery. Čo sa strachujete, ľudia malej viery? Keď Boh za nás, tak kto proti nám? Ten, ktorý neušetril vlastného Syna, ale vydal Ho za nás, ako by nám s Ním nedaroval všetko?

Keď sa vás opýtajú, v akom znamení ste narodení, čo odpoviete? Raka, blížencov, vodnára či leva? Počula som peknú odpoveď: Kresťan je narodený v znamení kríža. V znamení víťazstva Pána Ježiša Krista. Bolo by azda dobré tu povedať: Amen. Ale na záver chcem povedať svedectvo zápasu mojej viery.

Nie každé dieťa rastie priamočiarym vývojom. Sú deti, pre ktoré prežijeme viac bezsenných nocí, lebo ako veriacim ľuďom nám na ničom nezáleží tak, ako na ich viere, na večnom živote. Možno ne-jeden aj tu by vedel rozprávať o svojom trápení kvôli svojim deťom. Strach, ako sa skončia výstrelky veku, neposlušnosti, vzdoru, odmietania, hľadania odpovedí na otázky, či nájdu úzku cestu a tesnú bránu spase-nia a čo môžem pre to urobiť. Jednu z odpovedí som znova a živo objavila v ich krste. Sú Božími deťmi. My môžeme a máme volať: Pane, sú Tvojimi deťmi. Ty si povedal, že si ich povolal, Ty si ich vykúpil. A Ty ich neopustíš. Prosím Ťa, ved'ich.

Boh je mocný, aby ich vytrhol a zachránil. Ak Ťi na tom záleží, ak si mal väčšiu radosť, keď Tvoje dieťa povedalo: Otče náš, ktorý si v nebesiach, než keď povedalo: mama, potom vieš, že nás nič neodlúči od lásky Božej, ktorá je v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi a v krste nám i našim deťom bola daná. Nech sa tak stane! Nech sa tak stane, aby ožili suché kosti našej cirkvi, aby rozkvitla a priniesla ovocie skutočnej viery.

Katarína Hudáková, seniorka Liptovsko-oravského seniorátu
(Prebraté z EPST 45/2008)

Praktické informácie ku krstu svätému (I)

Čo potrebujete pri vybavovaní krstu v evanjelickej a. v. cirkvi?

Dohodnúť termín krstu na farskom úrade a dvoch krstných rodičov (krstní rodičia majú byť dospelí členovia evanjelickej a. v. cirkvi).

Krstíme preto, lebo chceme byť poslušní nariadeniu nášho dobrého Pána Ježiša Krista. V krste nebeský Otec hovorí nášmu životu svoje neodvolateľné ÁNO - aj ty si mojím milovaným dieťaťom. Uisťuje nás, že Jeho Syn a náš Pán Ježiš Kristus zomrel aj pre naše spasenie. Krstíme už malé deti, lebo „nik nie je príliš malý na to, aby nemohol byť v Božom kráľovstve“ (B. Pleijel). Láska - i tá Božia láska - žiada od človeka aj odpoveď.

S vďakou vyznávame, že keď nám Pán Boh daroval deti, dal nám jeden z najvzácnejších pokladov. Zároveň si uvedomujeme, že rodičovské poslanie je závažnou a veľmi zodpovednou úlohou. Ak v našej cirkvi krstíme už nemlúvniatka, nemá sa to diať vo vedomí, že krst je akýmsi magickým očkovaním, ktoré človeka automaticky ochráni od všetkého zlého a urobí zo životnej cesty pokrstených pohodlnú, bezproblémovú prechádzku ružovým sadom. Krsťením maličkých chceme vyznať: Pane ku komu inému by sme šli - Ty máš to, čo je pre náš život rozhodujúce. Ty jediný môžeš dať nášmu životu skutočnú chuť a my chceme, aby naše deti hneď od počiatku rástli pod Tvojím vplyvom, v spoločenstve Tvojho ľudu.

Realita však zďaleka nie vždy korešponduje s týmto ideálom. Nejednen z rodičov nevnímajú, že krst je prvým krokom na ceste viery - krokom, z ktorého sa veľmi tešíme, ako keď naše deti urobia prvý krôčik. No naša radosť by skoro prerástla v obavu, ak by po prvom kroku nenasledovali ďalšie. Keď rodičia a krstní rodičia sľubujú, že budú svoje dieťa vychovávať v kresťanskej viere, tak to znamená, že sa zaväzujú učiť modliť svoje dieťa a spolu s ním sa pravidelne modlievať, privádzať ho na detskú besiedku, do chrámového spoločenstva, na vyučovanie náboženstva a konfirmačnú prípravu, sľubujú, že ho budú učiť úcte k Pánu Bohu a láske k ľuďom. - To sú tie ďalšie kroky, ktoré majú pokrsťením pod naším láskavým dohľadom a kráčajúc v našich šľapajach viery zvládať. Otázka, či takto ovplyvníme naše deti - či sme pre nich svetlom na ceste za Ježišom, alebo im Ho skôr zahmlievame, si žiada našu poctivú odpoveď. Pretože aj tým, že sa v mnohých našich rodinách rodičia s deťmi (azda okrem Štedrého večera) nemodlia, že im o Božích veciach temer nič nepovedia, že ich pravidelne neprivádzajú do bohoslužobného spoločenstva, im hovoria veľmi mnoho - vytvárajú im o Pánu Bohu a evanjelickej viere skreslený obraz. Budme teda svetlom najmä v našich vlastných rodinách. Vďaka všetkým, ktorí sa o to vedome usilujú.

V prípade ohrozenia života dieťaťa môže byť krst prislúžený aj v nemocnici či v domácnosti.

(Prebraté z www.ecavba.sk)

Pokračovanie v nasledujúcom čísle Padinských zvonov.

VEĽKÍ SLOVÁCI EVANJELICI

Dr. Ján Kvačala

(5. februára 1862 Báčsky Petrovec – 9. júna 1934 Viedeň)

Húževnatá zaujatosť pre prácu

Profesor dr. Ján Kvačala - pedagóg, zakladateľ modernej komeniologickej literatúry, literárny historik, kaplán v Novom Sade, profesor na ev. lýceu v Bratislave, pracovník knižnice múzea, neskoršie farár v Rusku, vo Voroneži, pracovník v rukopisnom oddelení knižnice Muzeálnej slovenskej spoločnosti v Martine, profesor na teologickej fakulte v Bratislave...

Ján Kvačala sa narodil 5. februára 1862 v Báčskom Petrovci. Jeho otec, tiež Ján, bol dobrý Slováč, povoláním učiteľ, ktorý písal aj do novín. Matka bola Terézia, rod. Godrová, dcéra laličského príkladného učiteľa – národovca Jozefa Godru. Dvaja jeho bratia, Michal, profesor v Novom Vrbsi a Samuel, farár v Prostredných Plachtinciach, boli spisovateľmi, literárne však účinkoval aj Jozefov syn dr. Batolomej Godra, nevlastný ujec profesora Kvačalu.

Mohlo by sa teda poznamenať, že sám rodinný pôvod bol príčinou jeho činnosti. Ale hlavnou príčinou bolo nesporné vlastné nadanie, za dlhé roky pilným štúdiom prehĺbené a zdokonalené.

Gymnázium skončil v Sarvaši, kde i maturoval. Tu naňho pozitívne vplýval profesor Štefan Koreň, Slováč, pedagóg výnimočne rozhladený. Po maturite šiel mladý Kvačala na teológiu do Bratislavy, kde skončil šesť semestrov. Obe teologické skúšky v Bratislave zložil s výborným prospechom. Na ďalšie štúdium odišiel do Lipska, kde v roku 1885 nadobudol dizertáciou o Komenského filozofii a najmä o jeho fyzike doktorát filozofie.

Ešte pred doktorátom bol vysvätený za kňaza a stal sa kaplánom seniora Gabriela Belohorského v Novom Sade. Po necelom roku účinkovania stáva sa profesorom na ev. lýceu v Bratislave, kde pôsobil päť rokov a potom sa stáva univerzitným profesorom v Rusku. Predtým sa úplne venuje výskumu Komenského a jeho doby. Výsledkom neúnavného štúdia bolo nemecké dielo o Janovi Ámosovi Komenskom, ktoré vyšlo roku 1892 pri príležitosti tristoročnej pamiatky Komenského narodenia. Kniha bola najlepším dielom o Komenskom, stala sa novým a bezpečným základom komeniologickeho bádania. Okrem mena vo vedeckom svete priniesla táto kniha (Johann Amos Comenius. Sein Leben und seine Schriften) Kvačalovi teologický doktorát z Viedne a univerzitnú katedru v Jurjeve v Rusku.

Takmer štvrtstoročie pôsobil Kvačala na fakulte v Jurjeve. Keď nemecké vojská

zaujali mesto, Kvačala sa utiahol do ruského vnútrozemia, do Voroneža. Koncom roku 1920 zavítal na Slovensko. Najprv pôsobil v Slovenskom národnom múzeu v Turčianskom Sv. Martine a potom sa stal riadnym profesorom teologickej vysokej školy v Bratislave. Na tejto škole pôsobil až do smrti.

Mal sa stať riadnym profesorom na filozofickej fakulte univerzity Komenského v Bratislave, ale nedali mu katedru, ktorú si želal a ponúknutú katedru zasa on neprijal. Tak sa stalo (irónia osudu !), že sa najlepší komeniológ nestal profesorom univerzity, nesúcej meno Komenského.

Kvačala bol a zostal najlepším komeniológom. Ako taký stal sa redaktorom edícií spätých s Komenským v Čechách a na Morave. Jeho komeniológické práce vychádzali zväčša v cudzích rečiach, často v nemčine, reči svetovej, lebo samotnému autorovi záležalo na tom, aby sa s novými výsledkami cudzina priamo zoznamovala, ale v každom prípade autor nezabúdala ani na rodnú reč.

Dr. Ján Kvačala nebol len komeniológom, jeho práca mala omnoho širšie rámce. Mnohé jeho práce nie sú priamo komeniológické, ale boli vyvolané nepriamo jeho záujmom o všetko, čo s osobou a dielom Komenského súvisí. Tak prišiel na veľmi zaujímavú postavu Komenského vnuka, Daniela Ernesta Jablonského, pri čom spracoval jeho vzťahy k Poľsku, publikoval jeho korešpondenciu s povestným filozofom Leibnizom. Pátrajúc po dátach v archívoch, ponachádzal dôležité veci, vzťahujúce sa na dejiny bývalého Uhorska a spracoval ich v niekoľkých štúdiách.

Profesor Kvačala sa nehlásil len slovenskými komeniológickými článkami k svojmu národu, ale aj inak. Uverejňoval recenzie o slovenských dielach, prispieval článkami do niekoľkých slovenských časopisov, predplácal si slovenské noviny, všimol si nové literárne javy, zúčastnil sa i polemicky slovenského života (v polemike s hlasistami stal na strane „starých“, polemizoval s niektorými slovenskými katolíckymi). Pre našu cirkev je významné jeho dielo Dejiny reformácie na Slovensku, ktoré vyšlo po jeho smrti.

Okrem svojej širšej vlasti, Slovenska, nezabúdala Kvačala ani na svoju užšiu vlasť, vlastne rodisko, Petrovec. V Národnom kalendári na rok 1925 uverejnil autobiografický príspevok Z gymnázia na vysoké školy, o svojom prastrýcovi Michalovi Godrovi prednášal na národných slávnostiach v Petrovci 29. júla 1929. Petrovčania si svojho rodáka vážili a vážili si ho aj juhoslovanskí Slováci, dôkazom čoho je, že ho zvolili za čestného predsedu Matice slovenskej v Juhoslávii.

Profesor teológie, biskup dr. Samuel Št. Osuský počítal, že dr. Ján Kvačala napísal 17 väčších spisov, okolo 200 úvah, článkov a cestopisov, 100 literárnych recenzií a posudkov, konečne okolo 200 drobnejších článkov. Podľa Osuského všetky Kvačalove práce by vydali 12 zväzkov, každý zväzok po 500 strán, spolu teda 6000 tlačených strán. Úcty hodná práca, najmä keď zväžeme, koľko nového materiálu priniesol za 52 rokov profesor dr. Ján Kvačala.

Dňa 9. júna 1934 umrel na porážku vo Viedni profesor dr. Ján Kvačala, vynikajúci učenec, roduverný Slováč. Jeho smrť prekvapila, lebo hoci bol už 72 – ročný, do poslednej chvíle bol svieži, čulý, práci oddaný a prácou zaujatý. Dá sa o ňom doslova povedať, že umrel uprostred práce a na poli práce.

Záverom poznamenajme, že profesor Dr. Ján Kvačala za vyše 50 ročného pôsobenia mal obdivovateľov, ale aj odporcov vlastnej činnosti. Aj po trištvrť storočia od jeho smrti my sa z jeho osoby nebudeme učiť slabostiam, ale húževnatej zaujatosti o prácu, vytrvalosti vo vedeckom bádani, pozitívnemu vzťahu k svojmu národu.

Poriadok služieb Božích v evanjelickej a. v. cirkvi

*Pred službami Božími kňaz vstupuje do chrámu, ľud vstane, potom si kňaz i zbro-
maždenie sadnú. Kantor hrá úvodnú hudbu.*

1.* Oslovenie (*zbromaždenie sedí, kňaz hovorí pred oltára alebo od ambony – mies-
ta na čítanie biblických textov*):

V mene Boha: Otca i Syna i Ducha Svätého. Amen.

Potom kňaz krátko:

1. privíta prítomných, 2. poukáže na teologický stred týchto služieb Božích (ako to vyplýva z charakteru nedele, sviatku a zvestí), 3. poukáže na zvláštnosti boho-
služobného poriadku (napr.: Večera Pánova alebo Krst svätý v rámci služieb Bo-
žích, príspevok spevokolu, mládeže, nová pieseň spievaná zborom, účelové zbier-
ky počas druhej piesne a pod.)

Poznámka: *Hviezdičkou (*) označené časti poriadku služieb Božích v našej Sloven-
skej evanjelickej a. v. cirkvi v Srbsku nie sú zaužívané jednotne. Tieto časti služieb Bo-
žích sú zavedené novou Agendou Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku vydané v roku
1996 a naša cirkev ich neprijala ako záväzné.*

2. Predspeg - Introit (*kňaz kľáči, zbromaždenie stojí*).

Introit je vstupný spev, v ktorom kňaz i chrámové zhromaždenie prosia za dar
Ducha Svätého. Kňaz vyjde zo sakristie, pokľakne pri oltári a intonuje patričný
pedspeg. Chrámové zhromaždenie s organovým doprovodom pokračuje v speve
Introitu až do konca.

V slávnostnej polovici cirkevného roka spievame pedspeg „Ó Ježiši“, vyjmúc prvú
slávnosť vianočnú, keď sa spieva „Poďakujme“. V nedeľu Deviatnik, po Deviat-
niku a v Predpôstnu nedeľu a potom od prvej slávnosti svätodušnej cez celú bez-
slávnostnú polovicu cirkevného roka spieva sa pedspeg „Najsvätejší“.

Na Prvú slávnosť vianočnú

Liturg: Poďakujme

Zbor: /: všetci spolu Pánu a Bohu nášmu! Kristus sa narodil, nás vyslobodil od
smrti večnej, z moci diabolskej. :/

Preto spolu s anjelmi zvučne spievajme: Chvála buď Bohu na výsostiach!

Slávnostná polovica cirkevného roka

Liturg: Ó Ježiši,

Zbor: Tvoje vtelenie (narodenie, umučenie, vzkriesenie, vstúpenie) daj nech nám
hriešnym slúži na spasenie. Prihovor sa Otcu za nás, Ducha pravdy zošli na nás,
aby sme aj v tejto chvíli verne Teba ctíli, tak žili z Tvojej milosti, napokon prišli
pred tvár Tvojej velebnosti. /: Haleluja, sláva Bohu! :/

Bezslávnostná polovica cirkevného roka

Liturg: Najsvätejší

Zbor: Bože všemohúci, pre Syna svojho jednorodeného, Jezu Krista láskavého, zo-
šli nám Ducha Svätého, ktorý by aj naše srdcia sám ohňom zapálil a pri rozlič-
nosti jazykov všetky národy v jednotu viery zhromaždil. /: Haleluja, sláva Bohu! :/

3.* Konfiteor (*zbromaždenie i liturg stoja*).

Vyznanie hriechov a prosba o Božie zmilovanie.

Poznámka: *Text Konfiteora sa nachádza na úvodných stranách Evanjelického spevníka. Ak nasleduje Kýrie, Konfiteor možno vynechať.)*

4. Kýrie (*pieseň o zmilovanie*), alebo ranná, kajúca či vstupná. (*Pri piesňach, s výnimkou slávospevu a evanjelickej hymny, zhromaždenie sedí.*)

Kýrie je prosba za milosť a odpustenie hriechov. Na slávnosti a v pamätne dni má sa ako prvá pieseň spievať vždy Kýrie. V obyčajné nedele prípadne môže byť Kýrie nahradené piesňou „Na začiatok služieb Božích“ alebo rannou piesňou s kajúcim charakterom alebo primeranou piesňou o pokání a za odpustenie hriechov.

5. Glória - Sláva. (*Zhromaždenie stojí, liturg spieva tvárou k oltáru.*)

Glória je slávospev nebeských anjelov pri narodení Kristovom. Boh dáva milosť kajúcim hriešnikom. Kňaz a chrámové zhromaždenie oslavujú Boha za túto milosť.

Liturg: Sláva na výsostiach Pánu Bohu!

Zbor: A na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle. Amen.

6. Salutácia - Pozdrav. (*Zhromaždenie stojí.*)

Kňaz sa obráti k chrámovému zhromaždeniu a pozdraví ho:

Liturg: Pán Boh buď s vami!

Zbor: I s duchom твоjim!

7. Kolekta (Spievaná modlitba).

Kňaz pokľakne pred oltárom a vyzve chrámové zhromaždenie modliť sa:

Liturg: Pánu Bohu nášmu v duchu a v pravde pomodlime sa:

(*Zhromaždenie sedí, sklonené k modlitbe.*)

Zbor na zakončenie: Amen, amen, amen.

8. Epištola alebo starozmluvný text. (*Počas spievania alebo čítania textu zhromaždenie stojí.*)

Kňaz spieva obrátený tvárou k zboru, vyzve prítomných vypočuť text; pri epištole: Dnešná svätá epištola napísaná je.... Na konci je odpoveď zboru zaspievaním tri razy amen.

Pri starozmluvnom texte: Slovo Božie Starej zmluvy napísané je.... Odpoveď zboru, keď je text spievaný, je ako pri epištole; keď je text čítaný, zbor odpovedá: Slovo nášho Boha zostáva naveky.

Starozmluvný text alebo epištola môžu byť čítané neordinovaným spoza pultu (amba), ktorý je umiestnený vedľa oltára.

(Mimo hlavných služieb Božích je pred čítaním textov výzva: Slová Písma svätého sú napísané... Na ukončenie sa povie: Blahoslavení, čo počuli slovo Božie a zachovávajú ho. Alebo: Sviecou mojím nohám je Tvoje slovo a svetlom mojím chodníkom. Zbor v tomto prípade neodpovedá.)

9. Graduál (Druhá, hlavná pieseň). Je to pieseň primeraná času a významu nedele a sviatku a nakoľko je možné aj predmetu kázne Božieho slova.

10. Evanjelium - spievané vždy len kňazom. *Zhromaždenie povstane* a liturg recitatívnym spôsobom uvádza text evanjelia: Dnešné sväté evanjelium Ježiša Krista napísal evanjelista.... Na záver zbor spieva: Chvála Tebe, Hospodine, haleluja!

11. Krédo (Vyznanie viery) alebo iná pieseň pred kázňou.

Srdcia veriacich, slovami evanjelia roznieťené, vyznávajú vieru obecnú kresťanskú, že si vierou osvojujú slovo jeho pravdy a že sa úprimne k nemu priznávajú.

Ak sa nespieva Krédo, odrieka sa Apoštolské vyznanie viery. Kňaz vyzve zbor, ktorý stojí: Teraz spoločne vyznajme vieru v trojjediného Boha slovami Apoštolského vyznania. Pri zvláštnych príležitostiach, najmä pri ekumenických slávnostiach alebo prvých výročitých slávnostiach, sa môže odriekať Nicejské vyznanie viery. Počas piesne môže liturg zostať stáť pri oltári, sedieť v chráme vedľa oltára, alebo odísť do sakristie.

12. Kázeň Božieho slova sa začína suspíriom. Možno začať aj apoštolským pozdravom: Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca a od Pána Ježiša Krista. Amen. (Alebo iným vhodným textom.) Potom nasleduje prečítanie textu, uvedené výzvou: Z úcty k slovu Božiemu povstaňte a vypočujte si slová Písma svätého, napísané v.... Po prečítaní textu kňaz doloží: To sú slová Písma svätého.

(Zhromaždenie si sadne.)

Kázeň s generálnym úvodom, po ktorom nasleduje verš piesne, Otčenáš alebo iná modlitba a prečítanie textu, býva len na výročité slávnosti. Kňaz oslovuje chrámové zhromaždenie takto: Bratia a sestry! Nábožné kresťanské zhromaždenie!

13. Všeobecná modlitba, príhovorné modlitby, prípadne modlitebné ticho, Otčenáš (je možné odriekať spoločne so zborom) a Sláva. *(Zhromaždenie sedí.)*

Všeobecná modlitba má byť primeraná cirkevnému roku a kázni Božieho slova. Úvod do modlitby má byť jednoduchý: Teraz sa v duchu a v pravde takto pomodlime. Po všeobecnej modlitbe môže byť príhovorná modlitba za ľudí v rozličnom položení. Táto modlitba sa uvedie: Do našich spoločných modlitieb zahrňme brata (sestru) v ťažkom kríži, nemoci, nešťastí a takto sa za neho (za ňu) pomodlime... Alebo: Ktorý (-á) ďakuje Pánu Bohu za uzdravenie, za pomoc, takto sa pomodlime: ... Ak po modlitbách nasleduje modlitebné ticho, kňaz vyzve veriacich: Čo sme nevyjadrili v spoločných modlitbách, nech každý prednesie v tichej modlitbe. Modlitebné ticho ukončí kňaz výzvou k spoločnej Modlitbe Pánovej.

14. Oznamy číta spravidla kňaz z kazateľne. Ak číta oznamy neordinovaný, číta ich po Apoštolskom požehnaní od pultu. Najprv sa oznámia v týždni vykonané krsty, sobáše, pohreby. Potom nasledujú ďalšie oznamy, najprv záležitosti duchovného rázu, ako služby Božie, stredtýždňové služby Božie, sviatky, zborové veci, plánované funkcie, až potom milodary, ofery a pod.

15. Apoštolské požehnanie. *(Zhromaždenie stojí.)* Kňaz ho uvedie slovami:

Prijmite požehnanie: Pokoj Boží, ktorý prevyšuje každý rozum, bude hájiť vaše srdcia a vaše mysle v Ježišovi Kristovi. Amen. Alebo: Milosť Pána Ježiša Krista a láska Božia a účasť Duchu Svätého so všetkými vami. Amen. Tieto požehnania treba striedať, prípadne použiť aj primeranú výpoveď z Písma svätého.

16. Verš piesne.

Obyčajne sa spieva 1. verš záverečnej piesne. Pokiaľ je to možné, tento verš sa hodí ku kázni slova Božieho.

17. Antifóna (*zbor povstane*). Kňaz a zbor spievajú v dvoch častiach primeranú výpoveď Písma svätého.

18. Záverečná kolekta. (*Zhromaždenie sedí, liturg kľací.*)

Kňaz spieva krátku záverečnú ďakovnú modlitbu za služby Božie, najmä za zvest' slova Božieho. Chránové zhromaždenie odpovie: Amen, amen, amen.

19. Áronovské požehnanie. Kňaz požehnáva chránové zhromaždenie (*zhromaždenie stojí*):

Pán Boh, požehnaj a ochraňuj vás.

Pán Boh, rozjasni svoju tvár nad vami a buď vám milostivý.

Pán Boh, obráť k vám svoj obličaj a daj vám svoj časný i večný pokoj (znamenie kríža).

Zbor odpovedá trikrát Amen.

19a. Milosť Pána – v niektorých zboroch, tak aj v padinskom, sa po Áronovskom požehnaní spieva ako liturgická časť služieb Božích pieseň z Evanjelického spevníka č. 223 Milosť Pána. (*Zhromaždenie stojí.*)

20. Pokračovanie záverečnej piesne. Pri speve záverečnej piesne je tichý vzdych, pri ktorom vychodí kňaz z oltára a veriáci z chrámu Božieho s prosbou, aby im Pán Boh stále otváral srdcia, a oni, zachovávajúc Jeho slovo, stávali sa Jeho dietkami a dedičmi kráľovstva Božieho.

21.* Ukončenie s podaním rúk. Kňaz vyzve zhromaždenie: Podajme si ruky, rozíďme sa v pokoji a s radostným srdcom slúžme Pánovi. Spôsob podávania rúk bude podľa miestnych pomerov a okolností.

22. Postludium - hra na organe.

Na výročité slávnosti (Vianoce, Veľká noc a Turíce) spieva kňaz slávnostnú Glóriu. Zbor odpovedá a spieva: A na zemi..., alebo ihneď pokračuje celou piesňou - príslušným slávospevom. (*Kňaz spieva tvárou k oltáru, zhromaždenie stojí.*)

Potom nasledujú antifóna, pozdrav, kolekta a namiesto epištoly slávnostný žalm, po ktorom zbor spieva glóriu: Sláva Otcu...

Vnútromisijné príspevky (spevokolu, mládeže, detí, hostí ...) možno umiestniť namiesto verša piesne po kázni.

Poznámka:

Poriadok služieb Božích je uvedený v úvodnej časti Evanjelického spevníka.

MEDZI DVOMA ČÍSLAMI

Jarné rovnanie ciest – Tradičná jarná akcia rovnania poľných ciest v chotároch vôkol našej osady sa uskutočnila koncom marca a na nej sa zúčastnilo vyše 40 Padinčanov. Počasie účastníkom akcie žičilo. Rovnalo sa v samošskom, kovačickom, uzdinskom, jar-kovskom, debeljačskom, crepajskom a padinskom chotári. Predseda komisie pre poľno-hospodárstvo v Rade Miestneho spoločenstva Ondrej Hedi podotkol, že práca bola vy-konaná úspešne, čo má veľký význam v období jarnej sejby a ďalších poľnohospodár-ských prác. Aj tohto roku, už jedenásti krát organizátori konštatovali, že môžu byť spo-kojní, aj keď sú aj také názory, že odozva poľnohospodárov by mohla a vlastne mala byť lepšia. Pre dobro všetkých.

Aj tejto jari bola akcia vysádzania stromov – Koncom marca v priestore ne-dáľeko Loveckého domu prebiehala prvá tohtoročná akcia vysádzania stromov v našej osade. Asi tridsiati členovia Klubu demokratickej mládeže kovačickej obce zasadili oko-lo 100 sadeníc agátov. Nápomocnú ruku na tejto akcii poskytli členovia Poľovníckeho spolku Zajac, predstavitelia Ekologickej komisie Miestneho spoločenstva a požiarnici.

Seminár pre vychovávateľov a učiteľov – V polovici apríla prebiehal v Padine pre školy z Banátu a v Selenči pre školy v Báčke seminár pre vychovávateľov predškolských ustanovizní a učiteľov základných a stredných škôl s vyučovacím jazykom sloven-ským. Spoločne ho organizovali Asociácia slovenských pedagógov a NRSNM. Program seminára akreditoval Ústav pre zveľadovanie vzdelávania a výchovy Republiky Srbsko. Prednášali odborníci zo Slovenskej republiky z Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a z Centra celoživotného vzdelávania. Seminár zahrňoval nasledovné odbory: sloven-ský jazyk, hudobnú a výtvarnú kultúru a telesnú výchovu.

Žiaci z Kovačice a Padiny na humanitnom koncerte – Žiaci základnej školy Mladých pokolení z Kovačice a základnej školy maršala Tita z Padiny usporiadali v sieni domu kultúry Michala Babinku humanitný koncert s cieľom finančne pomôcť Združeniu pre cerebrálnu a detskú paralýzu našej obce. Krásny program pozostával z vystúpení folklórnych skupín žiakov vyšších ročníkov, chórového spevu padin-

ských žiakov a hudby členov mládežníckeho orchestra našej školy. Vystúpili aj recitátori z oboch škôl. (Foto S. Lenhart)

Pohrebné obyčaje, obrady a zvyklosti (18)

Martin Širka

Už vyše jedného desaťročia na posedeniach pri mŕtvom tele v dome smútku sedia ľudia, ktorí sprevádzajú večerné trúchlivé služby, alebo ako sa tomu bežne hovorí v ľude, tí čo sedia pri stolíku. Sú to predovšetkým dobrí znalci Písma Svätého, horliví cirkevníci a oddaní služobníci na vinici Pánovej.

Minule sme napočítali niekoľkých našich spolubratov, na ktorých si ešte živo spomínajú naši starší cirkevníci. Pravda, boli to aj mnohí iní, v tomto príspevku nomenované cirkevníci, ktorí svojou pevnou vierou prispievali k šíreniu slova Božieho na večerných posedeniach pri mŕtvom tele.

Stalo sa, povedali by sme nepísaným pravidlom, že vedľa starších spolubratov odjakživa sa akoby zaučali mladší, ktorí potom nasledovné roky zarmútené rodiny potešovali zvesťou Božieho slova.

Bývalý poddozorca Ondrej Petráš, ktorý sa narodil 24. marca roku 1937 sa ako dobrý znalec Písma svätého mnohé roky zúčastňoval na posedeniach pri mŕtvom tele, kde na základe Božieho slova potešoval zarmútené rodiny.

Začiatkom tohto storočia bolo cítiť nedostatok spolubratov, ktorí by svojou prítomnosťou pomohli, aby sa večerné služby pri mŕtvom tele v dome smútku, ak nie skvalitnili, tak aspoň udržali v akých – takých rámcoch. Boli prípady, že sa objavil iba jeden spolubrat, ale zopár krát sa stalo, že sa iba spievalo, že jednoducho nemal kto prečítať slovo Božie a potešiť zarmútenú rodinu.

V tom období prišlo i k zmene kantora, keď sa náš zbor poďakoval dlhoročnému kantorovi Pavlovi Ďurišovi, ktorý dlhé roky, o tom sme už písali, účinkoval i pri zvesti slova Božieho pri mŕtvom tele. Do služby bol uvedený mladý kantor Pavel Petrovič, ktorý pravidelne účinkuje ako kantor iba na pohrebných obradoch, niekedy však navštívi aj večerné posedenia.

Naša cirkevná správa dlho neváhala a na návrh farára Jána Cicku, po rozhovorech na presbyterstve, ale i s viacerými cirkevníkmi, ako i katechétmi bolo dohodnuté, že sa do služby zvestovania slova Božieho pri mŕtvom tele angažujú poväčšine mladší cirkevníci, ktorým pán farár dal základné napomenutia o spôsobe práce a pomohol aj pri výbere adekvátnych a nadovšetko priliehavých kázni.

Jeden zo štvorky, ktorá si začiatkom minulého roku sadla ku stolíku v dome smútku je Ondrej Širka, bývalý presbyter, horlivý cirkevník, člen spevokolu. Ondrej Širka už mal takéto skúsenosti, lebo posledné roky často zarmútené rodiny potešoval zvesťou slova Božieho.

Ďalší, ktorí sa ujali účasti na týchto službách Božích sú predčitelia Martin Širka, zapisovateľ v našom zbore a Ján Kolárik, katechéta. Štvrtým účastníkom je Michal Vlček, katechéta v našom zbore, ktorý zatiaľ nečíta príhovory pri mŕtvom tele, ale predrieka modlitby a číta state z Písma Svätého.

Na kus reči s Pavlom Galasom, riaditeľom VKP PADINA

Zelená oáza v strede osady

O význame zelených plôch, o množstve stromov v osade, o tom aký to má význam pre náš život istotne netreba veľa hovoriť. Po tohtoročnej prvej vydatenej akcii na úprave našej chýrečnej doliny sme o tom hovorili s riaditeľom VKP Padina Pavlom Galasom.

P. ZVONY: Ešte roku 2006, keď naša osada oslavovala dvojsté výročie príchodu prvých slovenských rodín na tieto priestory, začal Váš podnik úpravu doliny v hornej časti, smerom od ulice JLA po terajší dobytčí trh.

P. GALAS: *Veľa rokov sa už rozmýšľa o úprave týchto priestorov, o vystavaní dráhy na športovú prechádzku, o lavičkách. Pokúsili sme sa v roku veľkých osláv, aby sme aspoň čiastočne vyčistili časť doliny, aby si početní hostia mohli obzrieť tieto priestory.*

P. ZVONY: Týždeň pred prvomájovými oslavami bolo v Hornej doline rušno. Kto sa zúčastnil akcie a čo všetko sa urobilo ?

P. GALAS: *Z iniciatívy Rady Miestneho spoločenstva sme sa konečne dali do detailnejšej úpravy tejto časti osady. Okrem našich pracovníkov tam boli aj zamestnanci podnikov Brantner a Petrovič, AS Pokrok, ako aj skupina ochotných spoluobčanov. Obsekané sú kríky, skosená tráva, odstránené veľké množstvá konárov.*

P. ZVONY: Aké sú plány ?

P. GALAS: *Miestne spoločenstvo aj naďalej bude trvať na tom, aby sa celá dolina upravila. Naši majstri budú im po ruke a verím, že budú - zatiaľ iba v Hornej doline -postavené lavičky, stoly, osvetlenie a hojdačky pre deti.*

P. ZVONY: Čo s tým dostáva naša osada ?

P. GALAS: *Jeden pekný zelený priestor neďaleko stredu osady by mal dostať vzhľad a funkciu veľkého parku, vhodného na výlety a športovú rekreáciu. Z hľadiska bezpečnosti detí má veľký význam skutočnosť, že aj keď je cesta blízko, predsa je široký a hlboký kanál dostatočnou prekážkou k tomu, aby neprišlo k nešťastiu.*

P. ZVONY: Toto sú iba začiatky?

P. GALAS: *Samozrejme, že nepostačí iba tá jedna akcia, ktorá bola, ale organizátori vyzývajú všetkých ochotných spoluobčanov aby sa zúčastnili ďalších akcií pre dobro nás všetkých.*

P. ZVONY: Čo je nového vo Vašom podniku ?

P. GALAS: *Každodenné práce prebiehajú podľa plánov a využijem túto príležitosť vyzvať spoluobčanov, aby v týchto horúčavách šetrili vodou, nezalievali záhrady a samozrejme aby vyplatili účty za už spotrebovanú vodu.*

Rozprával sa Martin Šírka

NAŠI DOBRODINCI

Prispieva všade tam kde je potrebné

Z Božej milosti sa náš presbyter Pavel Štaub dožije dňa 11. júna päťdesiatich narodenín. Vhodná to príležitosť zaspomínať na zašlé časy, porozmýšľať o budúcich.

Pavel Štaub sa narodil v uvedomelej evanjelickej rodine v Padine. V rodisku skončil základnú školu a v Kovačici gymnázium Mihajla Pupina, aby roku 1980 skončil aj Vyššiu ekonomickú školu v Novom Sade, ktorú deväť rokov pozdejšie skončila aj jeho manželka Ruženka. Pavel sa po ukončení školy zamestnal v kovačickom Staviteli a neskôršie v pivovare Inex vo Vršci.

Po čase, v roku 1990, istotu zamestnania v štátnom podniku opustil a založil rodinnú firmu. Našli tam zamestnanie všetci členovia rodiny. Neskôr podnikanie prerástlo rodinné možnosti a pred niekoľkými rokmi vznikli ďalšie tri podniky pod spoločným názvom Padina – komerc. Pavel spolu s manželkou Ruženkou sa rozhodli podnikat' v oblasti výroby a predaju nábytku.

Okrem dennodennej práce vo svojom podniku si náš pán presbyter nachádza čas aj na sebazdokonaľovanie. Spolu s manželkou ukončil kurzy pre marketing a manažérov, čo im výnimočne pomáha v podnikaní.

Od roku 1996 je Pavel Štaub presbyterom v našom zbore. Z jeho iniciatívy sme osvetlili náš chrám Boží zo všetkých strán, bol darcom pri výstave domu smútku na cintoríne a dodnes nápomocnú ruku prikladá aj v kultúre, športe, či zdravotníctve.

Aj napriek veľkým záväzkom je Pavel členom Miestneho odboru Matice slovenskej, pravidelne sa zúčastňuje tradičnej manifestácie Víno – hudba – klobása, kde získal odmeny za klobásy aj za vína.

Vo veľkom skladovacom priestore Padina – komercu už tri roky pôsobí stolnotenisový klub Dolina. Pavel bol jedným z iniciátorov obnovenia činnosti tohto v minulosti úspešného klubu a tohto času v ňom pôsobí ako predseda.

Najväčšie bohatstvo u ľudí sú vraj deti. Pavel a Ruženka Štaubovci majú tri: Tatiana sa narodila v roku 1995, Karol v roku 1998 a Magdaléna v roku 2001. Z prvého manželstva má Pavel 21-ročného syna Alexandra, ktorý žije v Pančeve, ale v rodinnom dome na Ulici 7. júla je stále vítaný.

Pracovné povinnosti, cestovanie, účasť na veľtrhoch, často aj mimo štátu, zneumožňujú Štaubovcov aby sa pravidelnejšie zúčastňovali služieb Božích v našom kostole. Ale krásne zapôsobí keď na výročné sviatky vidíme Štaubovcov v našom kostole v plnom

zložení: otec, matka a štyri deti, pravdaže aj starý otec je naisto s nimi.

Čo sa týka nášho zborového časopisu, Pavel Štaub, ako jediný vytrval a od prvého čísla, vydaného teraz už v dávnom apríli roku 1996, vydávanie Padinských zvonov hmotne podporuje.

Ako sa pri takýchto príležitostiach patrí, nášmu pánovi presbyterovi prajeme aby sa mu splnili modlitby a prosby, týkajúce sa jeho rodiny, osobného zdravia, šťastia a pracovných úspechov.

Martin Šírka

Milodary na Padinské zvony:

- Pavel Babuchna, presbyter, s manželkou Zuzanou, r. Beškovou
- Katarína Holíková, r. Valentová pri spomienke na svojich v Pánovi zosnulých: 2. výročie úmrtia syna Štefka Holíka, 25. výročie úmrtia manžela Štefana a rodičov Holíkovcov a Valentovcov
- Martin Mega s manželkou Máriou, r. Čížíkovou
- Pavel Hedi s manželkou Zuzanou, r. Hlavatou
- Starí rodičia Ondrej Hedi a Anna, r. Hediová pri confirmácii Alexandry Hediovej
- Starí rodičia Pavel Chrtan a Mária, r. Cicková pri confirmácii vnučiek Jeleny Markovej a Lýdie Markovej
- Mária Kotvášová, r. Boborová s manželom Ondrejom pri spomienke na 1. výročie úmrtia v Pánovi zosnulej matky Márie Boborovej
- Zuzana Bešková, r. Mámojková s dieťkami pri spomienke na 6 mesiacov od úmrtia svojho v Pánovi zosnulého manžela, otca a starého otca Martina Bešku, otca Jána Mámojku (14. výročie), matku Zuzanu Beškovú (20. výročie) a ostatných zosnulých
- Dr. Oto Vajc s dieťkami
- Ivan Gajić
- Martin Pavla s manželkou Annou, r. Cickovou a dieťkami pri spomienke na svojich v Pánovi zosnulých rodičov Pavelovcov a Cickovcov
- Ondrej Šimek, bývalý presbyter s manželkou Annou, r. Havranovou z príležitosti diplomovania vnuka Michala Vlčku na stavebníckej fakulte v Košiciach a z príležitosti confirmovania vnuka Jána Vlčku
- Pri krste Vlastimíra Cicku starí rodičia: Ján Cicka a Zuzana, r. Kupcová; Pavel Mega a Zuzana, r. Kovarčeková a prastarí rodičia Pavel Mega a Mária, r. Šťastná
- Zuzana Kukučková, O. Petrov 8
- Eva Sabová s dieťkami pri spomienke na 40. výročie úmrtia manžela, otca a st. otca Jána Sabu, rodičov a st. rodičov Kuľovcov a Sabovcov, ako aj ostatných zosnulých
- Karol Kotváš s manželkou Zuzanou, r. Slivkovou

*Smútiacim a spomínajúcim na svojich zosnulých vyslovujeme slová súcitu
a vyprosujeme potešenie od Pána Boha,
jubilujúcim a radujúcim sa gratulujeme a všetkým darcom srdečne ďakujeme.
Redakcia.*

**„Veda bez náboženstva je chromá.
Náboženstvo bez vedy je slepé.“**

(Albert Einstein)

UYDANIE TOHTO ČÍSLA UMOŽNILI:

AGÁT, DOO PADINA

MICHAL BREZINA, majiteľ stavebného podniku ARS

PAVEL BREZNÍK, kostolník, s manželkou Miluškou, r. Vrškou

PAVEL DIŠPITER s manželkou Vierkou, r. Koreňovou

Mgr. KATARÍNA DUDÁŠOVÁ, majiteľka lekárne MEDIKAMENT

EVKA HLA VATÁ, tajomníčka na biskupskom úrade

JÁN HOLÚBEK, majiteľ podniku EURO TURS

PAVEL HUČKA s manželkou Máriou, r. Kováčovou

JÁN HUSÁRIK, presbyter, majiteľ pekárne BENNY

MARÍNA JURICOVÁ, majiteľka podniku UVITA

PAVEL KOTVÁŠ, presbyter, s manželkou Annou, r. Povolnou

MICHAL KOHÚT s manželkou Evou, r. Papovou

MIROSLAV KOVÁČ, majiteľ mäsiarne M-KOVÁČ-M

PAVEL LAVROŠ, majiteľ stavebného podniku P. K. LAVROŠ

VLADIMÍR MARKO, majiteľ stavebného podniku AS

MARTIN MASÁRIK, poddozorca, s manželkou Zuzanou, r. Petrovičovou

Dipl.ing. EVA PETRÁŠOVÁ, majiteľka predajne AGROPADINA

JÁN PETRÁŠ, majiteľ stavebného podniku POD KROV

ONDREJ PETROVIČ, majiteľ podniku GRAĐEVINAR

JÁN POVOLNÝ s manželkou Žofiou, r. Marešovou

ONDREJ SABO, majiteľ stavebného podniku SABO

JÁN ŠIMÁK s manželkou Zuzanou, r. Vlčkovou

JÁN ŠIRKA, majiteľ podniku SLOVAN-KOMERC

MARTIN ŠIRKA, zapisovateľ, s manželkou Katarínou, r. Durgalovou

EVA ŠTAUBOVÁ, žijúca v Austrálii

GUSTÁV ŠTAUB, majiteľ podniku PADINA-KOMERC-GUSTAV

RUŽENKA A PAVEL ŠTAUBOVCI, majitelia salónu nábytku PK

PAVEL ŠULEK, majiteľ podniku ŠULEK

Dipl.ing. JÁN TRNOVSKÝ, majiteľ podniku FITOFARM

UNIBAU, podnik majiteľov Žolnajovcov a Petrášovcov

JÁN ŽOLNAJ, bývalý presbyter, s manželkou Annou, r. Bílekovou

Za pomoc srdečne ďakujeme!

PADINSKÉ ZVONÝ, časopis Slovenského evanjelického a. v. cirkevného zboru v Padine. Ročník XIV. Vychádza periodicky. Padina, Námestie oslobodenia 20. E-mail: cickaj@gmail.com; <http://www.ecavyu.com>. Redakcia: Mgr. Ján Cicka, farár; prof. Martin Širka, zapisovateľ. Spolupracovníci: DrSc. Ján Babiak; Ing. Ján Jančovic; fotoštúdio BOKI a fotoštúdio CENTER. Lektorovali: Mgr. Elena Šebestová a Ing. Dalibor Šebest. Časopis je nepredajný, určený pre potreby cirkevného zboru v Padine. Sadzba a tlač je vykonaná počítačom cirkevného zboru Padina.